

BEZ ZPÁTEČNÍ JÍZDENKY

Alternativní názvy: Vlak. K rytmu zrozená. Kupé číslo 7.

Verze ke čtení 7. dubna 2020

Hra se odehrává 1. do 4. září 2009 během cesty tzv. Wintonova vlaku z Prahy do Londýna.

Postavy

Rodina z Prahy

- **Věra Stehlíková**, rozená Kind, 77 let, Wintonovo “dítě” z Prahy. Výrazná, elegantní, vždy upravená. Zejména vlasy jsou dokonale nabarvené a načesané.
- Její syn **Michal Stehlík**, 40 let, správce sítě. Nenápadný. Zdá se, že nikdy není na správném místě nebo sedadle, s obtížemi si ho hledá.

Rodina z Manchesteru

- **David Goodman**, 81 let, Wintonovo “dítě” původně z Varnsdorfu. Anglický gentleman, stále ještě ve formě. Pozitivní. Usměvavý.
- Jeho dcera **Lisa Goodman - Iqbal**, 36 let, homeopatka. Oblečená jako hippie, nejspíš ve fialové. Rozcuchaná. Pečující.
- Její dcera **Yasmina Goodman - Iqbal**, 16 let, multitalentovaná studentka gymnázia. Věnuje se zejména kreslení.

Další postavy - (není už potřeba trumpetista Pavelka a Howard Maxwell už v této verzi nemluví)

- *Howard Maxwell (1960), anglický novinář z BBC, citlivý a elegantní - v kratší verzi už nemluví*
- Ferdinand Pravda, cca 45 let, český novinář z České televize, trochu méně citlivý a méně elegantní
- László Boros, cca 55 let, bodrý maďarský vrchní v jídelním vlakovém voze
- Swingová kapela
- Howardův kameraman
- Pravdův kameraman

U VĚRY DOMA NA LETNÉ

Obývací pokoj starého pražského bytu. Na jídelním stole jsou hromady věcí - knihy, složenky, papíry, hrníčky. U uklizené části stolu sedí Michal a probírá se stohem papírů. Přichází Věra s dvěma šálky čaje.

Věra je na doma příliš elegantně oblečená, naličená, načesaná. Michal má na sobě vytaháný svetr.

VĚRA: Tak co ty výstřižky? Zajímavý, že jo?

MICHAL: Jo, díky, určitě tam/

VĚRA: /Vystřihla jsem ti něco o šachách.

MICHAL: Díky, já už šachy/

VĚRA: /A taky něco o lokomotivách tam někde bylo. Hele, Michale, já jsem teď hodně uklízela a koukej, co jsem našla: přáníčko k narozeninám od tebe: tři důvody, proč miluji svoji maminku: 1. Je krásná 2. Má spoustu nápadů 3. Mluví anglicky. A u toho je obrázek ... továrny.

MICHAL: Jo, to je univerzální továrna k Velký říjnový socialistický revoluci a taky k Vítěznému únoru. Kolik mi bylo? Deset? To tady ještě byl ... Hele mami, tenhle rok jsem ti teda přáníčko nenamaloval. Ale chtěl bych ti popřát všechno nejlepší, hlavně hodně zdraví, že jo. A nemusím zpívat „Happy birthday“, že ne? *(Vytahuje dárek)*

VĚRA: *(rozbaluje)* Tos nemusel. „Divný kořeny“? Díky. Ale počkej, já pro tebe mám taky překvapení. A velký.

MICHAL: Aha?

VĚRA: Dostala jsem pozvánku. Do vlaku. *(Začíná se přehrabovat papíry na stole)*

MICHAL: Aha.

VĚRA: Z Prahy do Londýna. Čtyři dny a čtyři noci.

MICHAL: To zní ...

VĚRA: A víš, co je úplně nejlepší? Že tě můžu vzít s sebou *(mezitím Věra našla příslušný papír)* - jako doprovod.

MICHAL: Doprovod?

VĚRA: A ten vlak bude mít parní lokomotivu.

MICHAL: *(Michal si čte papír)* No to ale ... A kdy že to je?

VĚRA: *(Věra mu ho bere)* Prvního až čtvrtého září. Jakože výročí, po 70ti letech.

MICHAL: A ty fakt chceš jet? Protože to bude smutný asi, ty vzpomínky a tak, aby tě to ...

VĚRA: Já budu hlavně ráda, že my dva budeme spolu.

MICHAL: Hele, začátek září, to bejvá v práci dost/

VĚRA: /Prosímtě. Tohle je pozvánka jednou za sedmdesát let! A je to celý zadarmo!

MICHAL: Mně to prostě celý nepřijde jako dobrej nápad, ani pro tebe, ani pro/

VĚRA: /Víš, jak tomuhle říkají anglicky? „Party pooper“! Rozumíš? Někdo, kdo zkazí každou párty.

MICHAL: A jaká bude ta lokomotiva?

VĚRA: Nevím. Ale vím, že já tě tady, na svoje narozeniny, zvu na úžasnou cestu a ty se tváříš jako, no jako ... kazič párty.

MICHAL: Prostě si nemyslím ...

VĚRA: A proč nepiješ ten čaj?

MICHAL: Já nepiji čaj s mlékem. To piješ ty.

VĚRA: *(vztekle odebírá šálek)* Všechno musí bejt dycky po tvým. Já toho po tobě snad tolik nechci? Aby ses stavil, zavolal, občas mi s něčím pomohl. Co ses odstěhoval, tak ... A teď k narozeninám nechci nějakej blbej román, ale chci, abys se mnou jel do Londýna. A zpátky.

MICHAL: To není román, jsou to paměti. Hele, mami, mně to fakt nepřijde/

VĚRA: /Tak fajn, tak já pojedu sama. V mém věku. Sama. Jako vždycky!
(Věra odchází do kuchyně, odkud je slyšet vzteklé třískání nádobím a skříňkami).

Den první

DEN PRVNÍ - 1. ZÁŘÍ 2009 - FAHRPLAN

1. Den: Praha hl.n. (9.01), Vejprnice (11.43-12.07 zbrojení vodou), Domažlice (13.21-13.24), Furth im Wald (13.55-14.30 výměna lokomotiv), Neubäu (15.09-15.24), Amberg (16.18-16.33), Pommelsbrunn (17.07-17.18), Hersbruck (rechts Pegnitz, 17.24-18.30 zbrojení vodou), Nürnberg Hbf

NÁSTUPIŠTĚ NA HLAVNÍM NÁDRAŽÍ

1. Září 2009. První nástupiště na Hlavním nádraží v Praze. Osmá ráno. Zářijové slunce svítí skrz špinavou skleněnou střechu. Dým z parní lokomotivy. Na nástupišti je dost zmatek, možná stejně jako tenkrát. Kufry, invalidní vozíky, kamery a mikrofony, píšťalky, křik (https://www.youtube.com/watch?v=OPLobzR_lpg).

Na elektronické ceduli svítí Fahrplan. Anebo jenom "Winton train" : Praha Hlavní Nádraží - London, Liverpool Street Station.

V popředí stojí Věra, šátek ladí se rtěnkou, rtěnka ladí s kabelkou. Vedle ní postává Michal v černém tričku a džínách. Má pocit, že by měl něco dělat, ale úplně neví, co by to tak asi mohlo být. Rovná tedy Věřin kufr a svůj batoh na sebe. A pak zase naopak.

VĚRA: Už víme, kde budeme sedět? Nebo to je kdo dřív přijde, ten dřív mele? Tady to snad nikdo neorganizuje ... Furt nějaký projevy jenom.

MICHAL: No, tak já nevím, je to složitý, že jo, prostě, spoustu lidí, ty parní lokomotivy ...

VĚRA: Ty vždycky všechny omlouváš ... Jako tvůj otec. Tamhle jde ten ministr, jak se jmenuje? Běž se tam podívat ... A trochu se učeš, prosím tě.

Než Michal stíhá odejít, přichází k nim český novinář Pravda. Za ním kráčí jeho kameraman.

PRAVDA: Vy jste paní Věra Stehlíková?

VĚRA: No konečně! Vy to tady máte na starost? Protože ...

PRAVDA: Já jen natáčím tuhle akci. Pro televizi. Ferdinand Pravda.

Pravda kontroluje, že kameraman je připraven natočit následující část.

Před sedmdesáti lety, v červenci 1939, jste přesně tady, na tomto nástupišti, na prvním nástupišti na Hlavním nádraží v Praze ... Já to vezmu ještě jednou. Před sedmdesáti lety, v červenci 1939, jste tady, na Hlavním nádraží v Praze naposledy viděla své rodiče a (*dívá se do poznámek*) také svého bratra Rudolfa. Dnes jste tady, znovu na prvním nástupišti, na tom samém místě, již na sklonku svého života, a znovu ... a znovu se chystáte na cestu do Londýna. Jak se cítíte? Jste smutná?

VĚRA: (*pauza*) No tak víte, že to bylo těžké ... Osud mě nešetřil. A teď, jak jste to říkal, na sklonku ...

Věra začíná trochu plakat. Michal se jí snaží dát ruku kolem ramen. Věra Michala odstrkuje. Vytahuje z kabelky bílý kapesníček a utírá si jím kapku teatrálně slzy.

PRAVDA: No a něco víc byste nám k tomu mohla říct?

MICHAL: No tak vidíte, že je maminka rozrušená ...

VĚRA: (*vzmuží se*) Musela jsem v osmi letech opustit svou milovanou Prahu. V Anglii se mnou také nejednali zrovna v rukavičkách, to víte, uprchlík. Bratr Rudolf měl jet se mnou, ale bohužel už to nestihl ...

PRAVDA: Paní (*dívá se do poznámek a přitom si všímá, že se v druhé části nástupiště děje něco zajímavějšího, tak ji přeruší*) Stehlíková, byla jste skvělá, ale budeme muset pokračovat někdy jindy ...

Pravda i s kameramanem spěchají pryč, na scéně zůstává Michal s Věrou.

VĚRA: Příště se do toho neplet', prosím tě ...

MICHAL: Přišlo mi, že/

VĚRA: /Novináři potřebují emoce. A nemusíš se o mě starat, jo? Jsem velká holka.

SEZNÁMENÍ V KUPÉ

Přesně v 9:01 hodin zapíská píšťalka a vlak se spořádaně, s příslušným houkáním a s oblaky dýmu rozjíždí. Věra s Michalem procházejí chodbičkou ve vlaku. Věra s kabelkou, Michal s jejím kufrem a se svým batohem. Vlak zrovna jede přes železniční most.

VĚRA: Hele, Výtoň, tam jsme bydleli chvíli, po válce, s mým otcem ... Fuj. Takovej vlhkej brloh to byl. Ale Hrad vypadá dneska jako z pohlednice. Jak se asi má Václav Klaus dneska?

MICHAL: Prý máme jít do kupé číslo 7 ...

VĚRA: Zasedací pořádek, tak aspoň nějaká organizace.

V kupé číslo 7 už sedí David, Lisa a Yasmina. V kupé je šest míst a první příchozí si přirozeně zabrali dvě sedadla u okna a jedno uprostřed. Michal váhá - jak se slušně vstupuje do kupé, ve kterém už někdo sedí? Nakonec se rozhodne staromódně zaklepat na dveře mezi kupé a chodbičkou. Lisa vstává od okna a přichází ke dveřím. Dveře jsou z první republiky a jdou ztuha. Michal se snaží zvenku, Lisa zevnitř a přes dveře na sebe chvilku povykují.

MICHAL: Trochu víc doprava!

LISA: Musíme asi najednou ...

MICHAL: Jo, takže doprava?

[Kdyby to bylo dvojjazyčně, tak by tady na sebe pokřikovali česko-anglicky, včetně Michalova nedokonalého přízvuku]

Vlak náhle brzdí, dveře se prudce otvírají a přiskřípnou Michalův prsteníček pravé ruky (nebo nějaký jiný prst, to je nakonec jedno). Ve stejný okamžik padá Michal směrem do kupé.

MICHAL: Aúúúúúú ...

Nastává zmatek. David i Yasmina se zvedají ze svých sedadel, Věra se snaží vejít do kupé a bojuje přitom s dveřmi. Následující konverzace probíhají paralelně, mezitím i dojde na stručné představení a potřásání rukama (které může být zmatené a nesrozumitelné).

LISA: Já se moc omlouvám, asi jsem ...

MICHAL: To nic ... Au ...

LISA: Já jsem myslela ...

DAVID: *(bere Věru za rámě)* Pojd'te si sednout ... Chcete sedět raději po směru?

VĚRA: Díky, pane ...

DAVID: ... Goodman, David.

VĚRA: ... to je od vás moc milé. Radši budu proti směru. Věra Stehlíková.

David a Věra si sedají k oknu naproti sobě, Věra proti směru, David po směru.

Yasmina mezitím zcela prakticky a beze slov přinese Věřin kufr a Michalův batoh z chodbičky a dá je na police pro zavazadla. Pak si sedne na kraj kupé, směrem k chodbičce, vyndá si skicák a tužku a začne si kreslit.

LISA: *(k Michalovi)* Bolí vás to? Ukažte mi to ... Posad'te se. My jsme tady byli první, ale klidně si sedneme jinam.

MICHAL: *(trpící)* Mně je to jedno.

LISA: Yasmino, kde chceš sedět?

YASMINA: Mně je to jedno.

Michal a Lisa si sedají proti sobě na prostřední sedadla, Yasmina zůstává na kraji.

LISA: Dejte ruku nahoru, to vás pak bude méně bolet. Takhle, úplně nahoru. A já vám dám *(po hledání ve své tašce nachází malou lahvičku, z níž vytahuje malou bílou kuličku)* ... arniku, to dělá divy. Jenom to rozpustíte pod jazykem. Je to na pohmožděniny i proti bolesti, taky artróze ...

VĚRA: A můžu taky jednu dostat?

LISA: Samozřejmě *(podává jednu Věře)*.

Během následující konverzace "děti" se Michal s Lisou tváří jako gardedámy na plese - dohlížejí, ale jakoby tam nebyli. Michalovi v tom pomáhá zvednutá ruka s nateklým prstem. Yasmina stále mlčky kreslí. Lisa si prohlíží Michala. Michal trpí.

VĚRA: *(šarabantně, k Davidovi)* To máme ale štěstí na počasí.

DAVID: *(dívá se upřeně na Věřina ústa, špatně slyší, má naslouchadla a tak trochu odezírá)*. Ano, to jsem opravdu nečekal, v září ...

VĚRA: A takové pohodlné sedačky. Předválečné.

DAVID: Červený samet, jako někde v divadle.

VĚRA: *(pauza)* A vy jste Wintonovo dítě?

DAVID: Ano, já jsem jel z Prahy do Londýna tím vlakem prvního července 1939. Bylo mi jedenáct.

VĚRA: Já taky, tím stejným vlakem. Jako osmiletá. Myslím, že mě vybrali, protože jsem uměla hezky zpívat. Trochu si to pamatuju. Jak rodiče s

bratrem mávali. Kdo ví, třeba jsme tenkrát taky seděli v jednom kupé. Asi ne se samete.

DAVID: Já si nevzpomínám vůbec na nic. *(pauza)* A sama jste jela?

VĚRA: Sama. Můj bratr měl tenkrát jet se mnou. Ale byl zrovna nemocný. Měl angínu. Měl za mnou pak přijet tím vlakem prvního září, jenže pak začala válka ...

DAVID: Já si nevzpomínám vůbec na nic. To je dneska, prvního září.

VĚRA: Sedmdesát let. Kde to jsme? Řevnice ... Koukejte, mávají nám děti *(oba mávají řevnickým dětem)*.

DAVID: To je asi kvůli té lokomotivě, vypadá jak z pohádky.

VĚRA: Můj syn rozumí lokomotivám ... Řekni nám k tomu něco! Michale!

MICHAL: Cože? No to je ... Zelený Anton ... z roku 1938.

DAVID: To je pořád mladší než já.

VĚRA: No a dál?

MICHAL: Je to jediná předválečná rychlíková lokomotiva, která ještě jezdí, tedy jako parní. *(Pauza)* Tenkrát jich v Plzni vyrobili jenom devět. Ta naše má číslo 7.

LISA: Tak doufejme, že sedmička bude naše šťastné číslo.

VĚRA: *(k Davidovi)* To je můj syn. Vystudoval matematiku, dělal tenkrát tu sametovou revoluci na škole, myslela jsem, že z něj něco bude. Některý jeho spolužáci jsou podnikatelé, milionáři. Ale on si dělá něco s počítačema. Skoro ve čtyřiceti. Nemá ženu, děti, já to nechápu. Takové možnosti měl.

DAVID: No tak někdy ...

LISA: A co děláte, s těmi počítači, Michale?

MICHAL: Správce sítě.

LISA: Pro železnici?

MICHAL: Ne, pro železnici bohužel ne.

LISA: A bolí vás ten prst ještě?

MICHAL: Už jenom trochu.

Pauza.

- VĚRA:** A co děláte vy, Leylo?
- LISA:** Lisa. Já jsem homeopatka. A tady moje dcera ...
- VĚRA:** A tím se dá uživit, tou houmeo ...
- LISA:** .. patíí. Ano, dá. A taky ráda pomáhám lidem v nesnázích. A tady moje dcera Yasmina ...
- VĚRA:** Proto jsem si to spletla, Lisa, Yasmina, Leyla ... Měla jsem jednu kamarádku tenkrát v Anglii, za války, Leylu, myslím, že byla původně z Íránu. Nebo z Pakistánu? Taková tmavá, vášnivá ...
- DAVID:** Yasmina se teď připravuje na přijímačky na Akademii. Je trochu napřed ... Chce studovat malbu, takže musí hodně kreslit. Doufám, že vám to nevadí?
- VĚRA:** Ne, naopak, ať si maluje! Udělá mi portrét?
- YASMINA:** Bez obav.
- LÁSZLÓ (Z AMPLIONU):** Drazí cestující Wintonovým vlakem, srdečně vás vítám na palubě. Doufám, že si ty čtyři dny pořádně spolu užijeme. Já se jmenuji László a budu naplňovat vaše potřeby, co se jídla a pití týče. A začínáme bez velkých okolků hned teď - v jídelním voze se bude podávat káva a švestkový koláč. A taky Plzeň! Kam za chvíli dorazíme.
- VĚRA:** Tak my asi zkusíme tu kávu, co, Michale?
- MICHAL:** Ano, kávu.

Oba se zvedají a odcházejí do jídelního vozu.

FURTH IM WALD - PŘEPŘAHÁNÍ LOKOMOTIVY

Na česko-německých hranicích dochází k výměně lokomotiv, vypouští se pára, lokomotivy houkají (viz <https://www.youtube.com/watch?v=XRPKEw4fWIU>). Starší pasažéři zůstali ve vlaku. Mladší cestovatelé, novináři a čumilové postávají před vlakem. Před vlakem také stojí Michal a Lisa. Michal si balí a poté zapaluje cigaretu.

- MICHAL:** Nevadí vám to?
- LISA:** Ne, nevadí. Khaled, můj bývalý manžel kouřil jednu za druhou ... Ale není to nebezpečné? Všechno to uhlí tady?
- MICHAL:** Jako že to všechno vybuchne? Ne, to asi ne ... Ale že je pěkný, ten Anton. Zelený Anton ...
- LISA:** ... to je dobrý jméno. Co prst?
- MICHAL:** Už skoro dobrý. Díky za tu ... pilulku.
- LISA:** Vy tomu moc nevěříte, že ne, homeopatii?
- MICHAL:** No tak ...
- LISA:** Nevadí. Je to větší výzva, s lidma, kteří tomu nevěří. Moje dcera třeba ...
- MICHAL:** Nebude se tady nudit, s dospělými?
- LISA:** Hodně si rozumí si s dědečkem, tak snad ...
- MICHAL:** *(ukazuje na přijíždějící lokomotivu)* Přepřeháme! Český Zelený Anton bude nahrazen tamhletou německou krasavicí.
- LISA:** Trochu smutná, ne? Černá. Jmenuje se nějak?
- MICHAL:** 41018. Aspoň kola má červený. 1937, Berlín. Testovali je na dobytčích vlcích, takže se jí říkalo Ochsenlok. Pro voly. Pardon.
- LISA:** Takže to už jsme v Německu?
- MICHAL:** No jo, Furth im Wald.
- LISA:** Otec nikdy od války v Německu nebyl.
- MICHAL:** Říkal, že jste ho donutila, aby jel?
- LISA:** On o minulosti nikdy nemluví. Varnsdorf je úplně tabu. Jenže je mu přes 80 a myslela jsem si, že ... Vy jste matku nenutil?
- MICHAL:** U nás to bylo naopak.

LISA: A teď jste rád?

MICHAL: Vy už jste jako ty novináři. Byla jste tenkrát smutná? A teď jste rád? Nevím, jestli jsem rád. Mým cílem je ty čtyři dny přežít.

LISA: Nevíte, jestli jste rád?

MICHAL: Přijde mi to jako nabídka vzpomínkové plavby na Titaniku: pojdte si znovu prožít ten vzrušující pocit, že právě VY jste přežili. Vyjždíme úplně stejně jako tenkrát, stejný den, stejná loď. Hezky se oblečte. Vezměte s sebou fotky, ať si zavzpomínáme. Kapela je připravená.

LISA: *(pauza)* Ale kapela je fajn, ne?

MICHAL: Kapela je výborná. Máte ráda swing?

LISA: Chtěla jsem s vámi o něčem mluvit. Tatínek si celý život vyčítá, že nahradil ve vlaku nějakého chlapečka, který byl tenkrát nemocný. A teď si myslím, že on si myslí, že ...

MICHAL: Že co?

LISA: Že tím chlapečkem byl bratr vaší matky. Rudolf?

MICHAL: No a co já s tím?

LISA: Jenom jsem vám to chtěla říct. Nevím, komu jinému to říct.

MICHAL: Chápu.

LISA: Oni slíbili BBC ten společný rozhovor dneska, takže ...

MICHAL: Jo.

LISA: Vy jste Váha?

MICHAL: Jak to myslíte?

LISA: Znamení. Astrologie. Váha, Střelec ...

MICHAL: 13. října.

LISA: Váha. A maminka je Vodnář?

MICHAL: Nevím. 3. února?

LISA: Vodnář.

Pišťalka. Je třeba nastoupit zpátky do vlaku.

Den druhý

DEN DRUHÝ - 2. ZÁŘÍ 2009

2. den: Nürnberg Hbf (6.45), Emskirchen (7.15-7.22), Neustadt (Aisch, 7.31-7.38), Markt Einersheim (8.01-8.10), Gemünden (9.11-10.15 zbrojení vodou), Kaub (12.57-13.53 zbrojení vodou), Linz (Rhein) (15.07-15.41 zbrojení vodou), Köln Hbf (16.57)

VĚRU VYSTŘIHLI - KUPÉ - **MOŽNO VYNECHAT**

Brzo ráno. Wintonův vlak stojí na nádraží v Norimberku, připraven ke svému nepravidelnému odjezdu v 6:45. Kolem se začínají rojit pasažéři různého druhu. V kupé číslo 7 jsou zatím pouze Lisa a Michal.

LISA: Tak co prst?

MICHAL: Dobrý. Tak trochu v něm píchá, ale jenom jemně. *(Pauza)* Spíš to vstávání v půl šesté mi moc nesedí. Co vy?

LISA: Já jsem ranní ptáče.

MICHAL: A jak zvládl tatínek první noc v Německu? A zrovna v Norimberku?

LISA: On mi nic neřekne. A neodvážuju se zeptat. To je divný, že jo? Vlastní otec. A co vaše matka, ta nemá problém s Německem?

MICHAL: Ta fakt ne! Když jsem byl malej, matka měla německýho milence, Heinze. Pan režisér. Z Karl Marx Stadtu. Byli jsme u moře ve Warnemünde. Měl velkej bílej pupek. A ještě jsem se musel na pláži učit anglický slovíčka.

LISA: Rodiče byly rozvedení?

MICHAL: Skoro. V tuhle chvíli jí to otec trpěl, aby měl chvílku pokoj.

Přichází Yasmína s otevřeným počítačem.

LISA: Jak ses vyspala? Všechno v pořádku? A budeš dneska zase kreslit? Pojedeme podél Rýna, to by mělo být pitoreskní.

YASMINA: Našla jsem to Ráno s BBC, jak včera natáčeli dědu s paní Věrou. Je to fakt vtipný!

Yasmína pouští záznam, do počítače jí přes rameno nakukují Lisa s Michalem. Je slyšet kus rozhovoru Howarda s Věrou a Davidem a znělka "Breakfast on BBC One" (<https://www.youtube.com/watch?v=4Ssnaaf70t0>).

MICHAL: /To jim nemůžeme ukázat.

LISA: /To jim nemůžeme ukázat. (*Řeknou to oba najednou*)

MICHAL: Platíte mi pivo!

LISA: Cože?

MICHAL: To nic ... Z maminky tam toho moc nezbylo ...

LISA: A ten detail na ty tátovy ruce ... Má artrózu a neléčí se ...

MICHAL: A jí jsou tam vidět vrásky...

LISA: Tak jim to prostě neukážeme.

YASMINA: Já jim to ale ukážu!

LISA: No tak to snad ...

YASMINA: Vy se k nim chováte jako k dětem. Jsou dospělí! Je to jejich cesta, jejich příběh, jejich pravda ... Vy tady jste navíc.

LISA: Ty jsi tady taky navíc.

YASMINA: Já jsem všude tak trochu navíc. U táty, u tebe, u dědečka ...

Přicházejí Věra s Davidem.

YASMINA: Mám to vaše Ráno s BBC stažené na počítači. Podíváme se na to?

VĚRA: Samozřejmě!

DAVID: No, já nevím ...

Yasmina jim ukazuje video. David je kupodivu docela spokojený. Věra vůbec ne. Zatímco se dívají na video, je slyšet Lázslóvo hlášení.

LÁZSLÓ (Z AMPLIONU): Krásný den přeji všem. Slunce svítí. Za chvíli už budeme u Rýna a pak už vzhůru do Kolína. Jablečný závin jako od maminky nebo možná od babičky anebo proč ne, třeba od dědečka, na vás čeká tady u nás. Kapela je už úplně ready.

DAVID: Sluší vám to v té televizi, paní Věro. Jste fotogenická ...

VĚRA: To bych teda neřekla, na tom pidiúryvku taky ... Michale, jdeme na kávu.

VĚRA SE ZLOBÍ - JÍDELNÍ VŮZ

Jídelní vůz je vypůjčený z předválečného maďarského vlaku. Bílé ubrusy, malé lampičky na stolech, zlaté věšáčky, záclonky. Pár hostů, ale rozhodně ne nával. Vozu šéfuje maďarský

vrchní László. V zadní části je připravena swingová kapela. Věra s Michalem se usazují u prázdného stolku, kde je okamžitě osloví László.

LÁSZLÓ: Tak co by si mladá paní a mladý pán přáli? Pivečko? Kávičku?

VĚRA: Kávu prosím. Bez cukru, ale s teplým mlékem. A ten štrúdl.

MICHAL: Velkou Plzeň.

VĚRA: Vy jste asi z Maďarska, že ano? A odkud tam?

LÁSZLÓ: Z Székesfehérváru.

VĚRA: To je po cestě na Balaton, že jo? Tolik jsme se tam najezdili, když byl tady syn malý. Ještě si maďarsky pamatuju “három deczi”, rozumíte?

LÁSZLÓ: Három deczi! Tři deci. Vy jste tak vtipná ... *(Odchází do kuchyně).*

VĚRA: Zbyla mi tam jedna věta. Nejdřív mě na kolenou prosí, abych mu dala rozhovor a pak ... Že prej každé den, Ráno s BBC, já z Prahy a David z Anglie, bude to seriál, med kolem huby ...

MICHAL: Tak asi se asi musí někdy zkrátit, rozhovor ...

VĚRA: A tomu Davidovi to tam nechali celý! Chápeš? A mě vystřihli! A přitom nic zajímavého neříkal, samý klišé, zůstal jsem v Manchesteru, musel jsem pracovat od šestnácti, rodiče a sestra umřeli, jsem vděčnej, jsem vděčnej, bla bla bla ... Tak mi teda vysvětli!

MICHAL: Hmmm. No tak ...

VĚRA: Víš, že je to vobyčejnej automechanik, prostě opravář ...

MICHAL: Tak když nemohl dochodit školu ...

VĚRA: A ty taky, ty tady jen tak sedíš, jako mouchy snězte si mě a říkáš “hmmm” a “no”. A dokončuj věty, když už je začneš.

MICHAL: Já bych rád/

VĚRA: /Řekni jim, že další rozhovor už jim nedám. Bý bý sí. Myslí si, že jsou něco nóbl. To si tenkrát mysleli ty anglický venkovani o sobě taky. Holka z Vodičkovy ulice, dcera gynekologa, a najednou v Lake District! Tam skoro neuměli ani jíst příborem. Hele, možná ale bude něco chtít něco natočit ten Pravda nebo jak se jmenuje. A že ses dneska neoholil?

László přináší kávičku, štrúdl, pivo a panáka navíc.

LÁSZLÓ: Tady nesu to mléčko ohřáté ... A navíc jsem pro madam přinesl három něčeho dobrého.

VĚRA: Díky, László, to je milé. Koukejte, syn se ani neoholil ... Taková slavnostní příležitost a ... To vy jste jako z partesu, a to jste jenom ...

MICHAL: /Děkujeme, všechno v pořádku.

VĚRA: Tak až ho uvidíš, toho Pravdu, tak mu nějak naznač, že se mnou klidně může něco natočit. Ale tak nějak nenápadně.

MICHAL: Mami, proč prosím tě ... Nestačí ti, že ...

Přichází Lisa, rozhlíží se po jídelním voze. Věra ji zve k jejich stolu.

VĚRA: Pojd'te si sednout k nám, Leilo.

MICHAL: Liso!

VĚRA: No tak Liso. Neměla byste něco na migrénu?

LISA: A kde vás to bolí?

VĚRA: Tady trochu vzadu vlevo a taky na spáncích ...

LISA: Můžu vám na to sáhnout?

Michal přenechává své místo Lise, aby si mohla sáhnout. Lisa sahá Věře na spánky a na hlavu.

VĚRA: Au. Jo, tam někde. ... Jako takový malý kladívka, který tepou a tepou ... Ale pozor. Jé, teď jste to rozcuchala.

LISA: Já vám na to něco dám.

Lisa vytahuje z tašky další homeopatickou kuličku, zatímco Věra si napravuje účes.

Kapela na druhé straně jídelního vozu začíná hrát skladbu „Dívka v rytmu zrozená/I was born to swing“ (<https://www.youtube.com/watch?v=ox5Ba7xqMLU>) (varianta: “Sentimental journey”, <https://www.youtube.com/watch?v=AR8lWllc7s>). Muzikantů je jen pár, ale šlape jim to - pianista, houslista, trumpetista, saxofonista.

Věra si přestává všimnout účesu, Lisy a Michala a začíná si pobrukovat text písně.

VĚRA: Jsem dívka k rytmu zrozená,
i v noci se mi o něm zdá,

ze spánku často zamumlám:

scat

Věra teď už zpívá nahlas, kapela si jí všimá a spolupracuje s ní, Věra si stoupá,

je středem pozornosti celého vagónu. László si ťuká nohou do rytmu.

Jsem dívka k rytmu zrozená,
to řekne každý, kdo mne zná
a já si ráda zazpívám:
Scat

Přichází i Pravda a jeho kameraman a natáčí zpívající Věru. To ji těší a do zpěvu dává všechno. Přichází i štáb BBC.

O rytmu zdá se mi ve snách
až strach z toho mám,
K lidem mluvím jen v synkopách,
o smích málo dbám!

Jsem dívka rytmem posedlá,
to jistě nemoc bude zlá,
já lékaře však nehledám
Scat

Potlesk celého jídelního vagónu, včetně hudebníků, Lisy a Michala.

Alternativní píseň:

Gonna take a sentimental journey
Gonna set my heart at ease
Gonna make a sentimental journey
To renew old memories

#

Got my bag, got my reservation
Spent each dime I could afford
Like a child in wild anticipation
Long to hear that "All aboard"

#

Seven, that's the time we leave, at seven
I'll be waitin' up for heaven
Countin' every mile of railroad track
That takes me back
Never thought my heart could be so 'yearny'
Why did I decide to roam?

YASMINA KRESLÍ - MOŽNÁ VYNECHAT?

Michal s Yasminou stojí před vlakem na nástupišti. V pozadí probíhá zbrojení vodou, tedy doplnění vody do nádrží parní lokomotivy v malém bavorském městečku Gemünden. Oba kouří vlastnoručně ubalené cigarety. Yasmina má jako vždycky s sebou svůj skicák. Ani jeden z nich neví, jak začít konverzaci.

YASMINA: *(o cigaretě)* Máma to ví.

MICHAL: *(o cigaretě)* Máma to neví. *(Pauza)* Můžu se podívat?

YASMINA: Hmmm *(podává mu skicák)*.

MICHAL: Jo, to se jí fakt podobá ... A co je tohle? Lampa?

YASMINA: Koncentrák. Salaspils v Lotyšsku. Věšeli tam lidi na kandelábry. Možná i prababičku. Ale dědovi to neříkáme.

Michal nechává nešikovně spadnout skicák na zem.

MICHAL: Pardon, to jsem nechtěl

YASMINA: V pohodě, je to jen trochu špinavý. Nejde o život, jsou to skici. To je můj pradědeček z otcovy strany. Mrtvej ve vlaku při dělení Indie ve čtyřicátým sedmým. Amritsar. Jenom že hromady mrtvol nejsou žádný evropský specifikum.

MICHAL: Jo. A co tady ...

YASMINA: Varnsdorf. Hořící synagoga. Ten kluk, co se kouká na rohu je dědeček. Desetiletej. On si to ale nepamatuje, nebo nechce pamatovat. To jsi už asi pochopil.

MICHAL: Asi je to pro něj těžký ... celý ...

YASMINA: Ty vždycky všechny omlouváš? I svou matku.

MICHAL: No, ona to taky neměla jednoduchý ... Sakra!

YASMINA: Jedná s tebou jako s onucí.

MICHAL: To je zajímavý slovo, onuce. *(pauza)* Něco jako ponožka. Kolik vám ... vlastně je?

YASMINA: Šestnáct. Můžeš mi klidně tykat.

MICHAL: A ... tatínek?

YASMINA: Otec súfijský básník, matka hippie, měli mě ve dvaceti. Pak si otec našel jinou a teď se dohadují, u koho nebudu bydlet ... Takže jsem většinou u dědy.

MICHAL: Takže maminka je teď ... jako ...

YASMINA: ...sama. Rozvedená. Volná. Jako pták. Jako Ryba. To je její znamení. Ryba bez vody. Líbí se ti?

MICHAL: Ne! Teda je sympatická ... Nebo myslíš jako to znamení?

YASMINA: A co si myslíš o téhle cestě, teda?

MICHAL: Co si myslíš ty?

YASMINA: Je to dost divný. Takovej holocaust s happy endem. Zachráněný roztomilý děti. S copánkama. Nicholas Winton jako sympatickej hrdina.

MICHAL: No a proč ne?

YASMINA: *(ukazuje na skicák)* Proč ne?

Píšťalka svolává všechny zpátky do vlaku.

SDÍLENÝ POKOJ PŘED VEČEŘÍ

Středně luxusní hotelový pokoj. Dvě oddělené bíle povlečené postele. Na polštáři čokoládka jako pozornost podniku. Na konferenčním stolku lahev vína v kovové nádobě na chlazení. Jedno křesílko. Po straně dveře do koupelny.

Do pokoje vchází Věra, za ní Michal vlekoucí svůj batoh a Věřin kufr.

VĚRA: Slíbili nám individuální pokoje. A teď tohle, spát dohromady se synem. Zkoušel jsi dát něco pod rukou té recepční?

MICHAL: Ale mami ...

VĚRA: A zavolat do jiného hotelu?

MICHAL: Je tady v Kolíně nějaký veletrh, tak mají všude narváno.

VĚRA: No tak to je teda vrchol. Koncentráky zvládli organizovat, ale rezervaci hotelu ne?

MICHAL: Tak se asi spletli, to se může stát každému.

VĚRA: A s těma židama se asi taky spletli.

MICHAL: Mami, jsi unavená, celý den ve vlaku ... Dáš si víno? To je omluva od hotelu, že to ... spletli. Chceš se vysprchovat jako první? Za půl hodiny máme sraz na večeři, v té synagoze.

VĚRA: Kdy jsme spolu naposled spali v jednom pokoji?

MICHAL: Ve Warnemünde.

VĚRA: No jo, s Heinzem ... To ti bylo tak dvanáct, ne? Třináct?

MICHAL: Tak já se vysprchuju první.

Zatímco se Michal sprchuje, Věra si vybaluje věci a převléká se do bílého hotelového županu a hotelových přezůvek. Pod elegantním oblečením je trochu roztržené ramínko od neglizé a díra na punčošce. Z kufru také vypadne balíček inkontinenčních vložek pro seniory. Věci pohazuje po pokoji, po posteli, po křesílku. Nalévá si také skleničku ryzlinku. Přitom si pro sebe mluví nebo spíš pobrukuje.

VĚRA: Heinz, Heinz, über alles ... Jak mi to on říkal ... Veruschka? Mausebär?

Pak si vzpomene, že se má zítra připravit na zpěv hymny a zkouší si to pro sebe.

Kde domov můj? Kde domov můj? Hory šumí ... Ne, lesy šumí ...
Voda šumí? Michale, jak to je?

Protože se jí nedaří vyzpívá nejvyšší tón, zkouší různé tóniny.

Michal se vrací ze sprchy, ovázaný ručníkem a překvapený nepořádkem, který mezitím v pokoji vznikl. Snaží se vyndat věci z batohu a převléknout se za skříní tak, aby ho matka neviděla nahého.

MICHAL: Možná by ses měla taky osprchovat, mají tady takové ty trysky ...

VĚRA: Na sprchu ti kašlu. To jsou výhody staršího věku. Můžu být kapku nekonvenční.

MICHAL: Tak se oblékni. Za dvacet minut máme sraz na večeři.

VĚRA: Já do žádné synagogy nejdu. V životě jsem v žádné nebyla, tak nevím, proč bych měla začínat v sedmdesáti.

MICHAL: Sedmdesáti? Ta večeře asi nebude přímo v synagoze, někde vedle. Oni tě přece k ničemu nutit nebudou.

VĚRA: Ne. Nejdu. A je to “hory šumí” nebo “lesy šumí”? Víš, že ten Pravda říkal, že mě natočí, jak zpívám českou hymnu? Když mě viděl zpívat?

MICHAL: Asi lesy šumí, ne? Tak já nás omluvím a pak půjdeme na večeři jenom my dva někde ve městě? (*mezitím hledá na počítači text hymny*).

VĚRA: Proč bychom si platili večeři, když jí můžeme mít zadarmo? Ne, běž ty, a já si dám něco tady v hotelu. To je snad to nejmenší, co pro mě můžou udělat, ne?

MICHAL: (*čte z počítače*) “bory šumí po skalínách.” Tak já nevím, budeš tady v pořádku? Určitě?

VĚRA: Určitě. Nestarej se o mě, jo? Fakt je to “bory šumí”?

MICHAL: Ano, bory šumí. Tak na sebe ... Tak ahoj!

Michal odchází.

SDÍLENÝ POKOJ PO VEČEŘI

Stejný hotelový pokoj o několik hodin později. Vchází rozjařená Věra následovaná Michalem, kterého hojná konzumace košer vína spíše hodila do melancholie.

VĚRA: Gefilte Fisch, to se jim docela povedlo. A dokonce němčina se mi trochu vrátila .. A legrace byla. Ty židi jsou docela fajn.

MICHAL: Takže jsi ráda, že jsi tam šla, nakonec?

Věra se převléká do dlouhé noční košile přímo v pokoji, Michal si odchází vzít pyžamo do koupelny, takže část dialogu Věra křičí na Michala do koupelny.

VĚRA: No tak když mi tady nechtěli dát zadarmo večeři, tak co jsem měla dělat? Všimnul sis, jak po mě pokukoval ten rabín? Gnädige Frau Stehlík a tak? David taky hodně mluvil s tím rabínem. Možná jsem měla chodit do synagogy častěji, ale naši na to nebyli .. . A stejně jsem měla být zpěvačkou. Ten klezmer mi dneska sednul. Myslím, že si to natáčel ten Pravda. Kdyby můj otec nebyl tak umíněný. Vůbec ho nezajímalo, co jsem chtěla já. Chtěla jsem zůstat v Anglii, chtěla jsem zpívat, chtěla jsem ... Jenže on myslel jen na sebe. Pak jsem to ještě zkoušela, v baru, ale pak ses narodil ty ... Co tam tak dlouho děláš?

MICHAL: Meju se.

VĚRA: Když jsi byl malej, zpívala jsem ti: “are you sleeping, are you sleeping, brother John, brother John”? Stejně je divný, že ten přízvuk v angličtině máš tak strašnej. Zvlášť to “th”, musíš dát jazyk na zuby a ne ...

Michal se vrací do pokoje a lehá si do jedné z postelí. Věra bez umytí do druhé. Možná si během rozhovoru sundává zubní protézu, takže je jí méně rozumět.

Zkus to ... Ne? A ty ses bavil s tou Lisou, že jo, dneska večer? Líbí se ti? Dokonce si vzala šaty... Ale spíš myslím, že se jí líbí ten trumpetista. Nebo ten novinář. Neumíš se oblékat. A nedokončuješ věty, víš to o sobě, že nedokončuješ věty? Taky by ses mohl dívat lidem víc do očí ... Ale že jsi rád, že jsem tě vzala s sebou na tuhle cestu, že jo?

MICHAL: Mami, ty jsi mě prosila, abych jel s tebou.

VĚRA: Ty máš teda chucpe, by řekli ty židi. Já tě vezmu s sebou zadarmo na takovou luxusní, po všech stránkách zajímavou cestu a ty mi řekneš, že jsi sem nechtěl?

MICHAL: Stejně jsi sem jela, jenom abys byla v televizi. A já ti mám dělat

pozadí. Všichni ti máme dělat pozadí.

VĚRA: Co bys asi místo toho dělal? Seděl v té své pidikanceláři, kde sedíš už patnáct let? S tvými možnostmi, s vysokou školou? S tvou inteligencí, kterou máš po mé rodině? Dělal jsem po večerech překlady, abys mohl studovat.

MICHAL: Seděl bych ve své pidikanceláři, v klidu, a nemusel bych poslouchat, jak mě urážíš ...

VĚRA: Já že tě urážím? Já, která jsem tě porodila? Která jsem tě proti vůli tvého otce a jeho rodiny nutila, aby ses aspoň trochu snažil, učil se anglicky, hrál šachy ... No to je teda nevděk, to jsem si nemyslela, že se toho dožiju.

Michal si sedá na postel.

MICHAL: Možná bych na tom byl dneska líp, kdybys mě tolik nenutila.

VĚRA: To bys na tom byl o hodně hůř, chlapečku, to bys byl asi někde na ulici. To máš po svém otci, tuhleto lenost, neschopnost stanovit si cíle. Tah na branku vám chybí. Možná za to vlastně nemůžeš. Jenom jsem se špatně vdala. Pan inženýr z Ostravy. Dělnická třída. To byl teda předvoj, to ti řeknu.

MICHAL: Prosímte mami, neurážej tátu. Víš, že to nemám rád. A nemá být o mrtvých jen v dobrém?

VĚRA: A ty zase víš, že nemám ráda, když se ho zastáváš. O mrtvých jen v dobrém. Tak jo! Ale všichni jsou mrtví. Otec, matka, bratr, manžel, sestřenice, teta ... Takže to bychom asi už vůbec nemluvili. To bylo taky v rodině tvého otce. Nikdo nic neříkal, všechno se tutlalo, pod pokličkou. Jako ten králík na nedělní oběd.

MICHAL: Ježišmarja, králík! Vyčítala jsi to otci aspoň jednou týdně.

VĚRA: U nás doma se všechno řešilo otevřeně.

MICHAL: Opravdu? Víš co mi jednou vyprávěl děda?

VĚRA: Děda Julius? Ten toho navyprávěl ...

MICHAL: Že jsi do Anglie jela místo Rudolfa ty. Že ve vlaku bylo jenom jedno místo a měl jet on, jeho si vybrali v Lake District. Podle fotky. Jenže ty jsi dva dny brečela, že chceš jet ty. A tak poslali tebe. Chudinku Věrušku. Rudolf neměl žádnou angínu. Měl sestru.

Věra vstává z postele a jde si sednout do hotelového křesílka.

VĚRA: *(pauza)* To říkal můj otec? To je teda rána pod pás. To ti řeknu, to jsi teda pašák. Po večeru v synagoze, když je matka oslabená a nemůže se

bránit. Ale tvůj otec by z tebe měl radost, to on dělal pořád, rány pod pás.

MICHAL: Jaký rány pod pás?

VĚRA: Ta jeho emigrace. Najednou byl pryč. A nás tady nechal hezky trpět v komunismu. Zatímco on si užíval s Němkama.

MICHAL: S nikým si neužíval. Byl nešťastnej, chyběl jsem mu já, Praha, kamarádi... Tajně mi psal k Ivošovi, to byl jeho nejlepší kamarád, pamatuješ? Protože on na rozdíl od tebe měl spoustu kamarádů. Možná i ty jsi mu chyběla. Víš, jak moc on chyběl mně? Víš, že když jsem se vracel domů ze školy, a viděl jsem, že jsi doma, četl jsem si na lavičce v parku knížku? Až do tmy?

VĚRA: A proč jsi nešel domů?

MICHAL: Protože jsi pořád něco chtěla? Protože se všechno vždycky točilo kolem tebe? Protože se mnou jednáš jako s onucí?

VĚRA: Co to meleš? Jaká onuce? Chápeš vůbec, jaký nesmysly říkáš?

MICHAL: Víš, že jsem měl v šestnácti sbaleno a chtěl jsem od tebe utéct?

VĚRA: Ale vždyť doma byla pohoda, nehádali jsme se ...

MICHAL: Víš, že už dva roky chodím na terapii? A že se ti to bojím říct? Ve skoro čtyřiceti chodím na terapii a bojím se to říct své matce! Aby se jí to nedotklo. Protože je stará a křehká a měla těžké dětství. Za války. Doprdle! Já jsem taky měl těžké dětství!

Michal vstává a přechází po pokoji.

VĚRA: Takže ty teď budeš mluvit sprostě! Gratuluju! Takže mluvíš sprostě, jsi mistr ran pod pás, po tatínkovi, a ještě zbabělec. Nedomrlý zbabělec. Když se vyskytne problém, tak je nejlepší utéct nebo se schovávat. Proč bys nemohl přijít domů a říct: “mami, já si chci číst”? Proč bys mi nemohl říct, že chodíš na terapii. Jasně, jenom slabý lidi chodí na terapii a ty ještě slabší se to bojíš říci své matce. Celý život žiju mezi zbabělcema. A sobcema. Není divu, že si nacisti mohli s lidma dělat, co chtěli.

MICHAL: A co ty jsi dělala proti nacistům, prosímtě? Proti komunistům? Když jsi tak statečná?

VĚRA: Zase to celé otáčíš! Chronické překrucování. Bravo! Vždycky proti mě .. Ale až tady nebudu, ty ještě budeš prstíčkem hrabat, budeš chodit ke hrobu a budeš se mi omlouvat. Za všechno. A za tenhle večer.

Michal se jde do koupelny převléknout do svých džín a svetru. Věra mezitím operuje s protézou, možná si ji zkusí nasadit a pak si ji zase odejme.

VĚRA: Takže chlapeček odchází? Pryč? Když je něco složitého, když spolu konečně mluvíme na rovinu, tak utečeš. Zbabělci, zbabělci ... A sobci. Jako tatínek. *Věra si začíná prozpěvovat "zbabělci, zbabělci, sobci, sobci".* Kde bys asi dneska byl, bez mých genů a mojí výchovy?

MICHAL: *(na odchodu)* Ještě něco. Mám patnáctiletou dceru. Vídám ji často, i když nežiju s její matkou. A nechci, abyste se potkaly. Protože ty bys jí nakazila ... votrávila ... tímhle vším ... Tím tvým ...

VĚRA: *(pauza)* Jak se jmenuje?

MICHAL: Jak myslíš?

VĚRA: Všechny ženy se u nás v rodině vždycky jmenovaly po babičce.

MICHAL: Hmm...

VĚRA: Věra?

MICHAL: No tak asi Věra, když to říkáš.

Michal zabouchává dveře a odchází.

Den třetí.

DEN TŘETÍ - 3. ZÁŘÍ 2009

3. den : Köln Hbf (11.02), Oberhsn West Orm (12.29-12.42), Emmerich (13.39-14.24 výměna lokomotiv), Utrecht (15.30-15.38), Hoek van Holland (16.50), cestující se přepraví trajektem do Harwich (22 - 6 hod.)

TŘI ŽENY V JÍDELNÍM VOZE

Jídelní vůz. Dopoledne. U stolku sedí Lisa a Yasmina. Yasmina nekreslí. Lisa vypadá vesele.

Kapela hraje Ain't she sweet/Anči sviť, možná někdo z kapely zpívá i text.

Anči, sviť, tvůj miláček navlík' nit'
chce ti pentle, mašle urobit
tak mu Anči sviť
Anči, sviť, po tmě přece nelze šít
k práci nemůže mu postačit
světla pouhá píd'

#

Oh, ain't she sweet?
Well, see her walking down that street
Yes, I ask you very confidentially
Ain't she sweet?
Oh, ain't she nice?

LISA: Ani jsi mě ráno nevzbudila.

YASMINA: Špatně jsem spala. A ty ses vrátila dost pozdě.

LISA: Už nejsme zvyklé na společný pokoj. Možná bychom někdy zase měli někam jet.

LÁSZLÓ (Z AMPLIÓNU): Dobrý den. Již třetí den naší cesty. Stále slunce, ale za chvíli nás čeká již to bledé, holandské. Přijďte na kávičku ještě na německém území. Už se na vás těším.

LISA: Co dědeček, mluvila si s ním?

YASMINA: Jo.

LISA: Víš, že začal mluvit německy včera v té synagoze?

YASMINA: Jo.

LISA: A Michala jsi dneska viděla?

YASMINA: Jo.

LISA: Ve vlaku?

YASMINA: Na nástupišti.

LISA: Musím to z tebe páčit slovo po slově?

YASMINA: Viděla jsem Michala ráno na nástupišti.

Přerušil je László s kávou, těsně následovaný Věrou, která si k nim bez dovolení přisedne. Věra vypadá po včerejší noci unaveně - její šáteček není tak úplně na svém místě, na rty nepoužila konturovací tužku a dokonce i vlasy jsou šejdrem.

VĚRA: László, měl byste pro mě horkou čokoládu?

LÁSZLÓ: Samozřejmě, milostpaní. Se šlehačkou?

VĚRA: Se šlehačkou. Nejlepší čokoládu dělávala Máňa, naše služka ve Vodičkové.

YASMINA: Služka?

VĚRA: Jo, holčičko. Prvních sedm let života se služkou, dalších sedmdesát

bez. Ale člověk si tak po čtyřiceti, padesáti letech zvykne.

YASMINA: Chtěla jsem se zeptat, vy si tu cestu tenkrát opravdu pamatujete? I s téma detailama? Protože třeba dědeček ...

VĚRA: Ty myslíš, že si vymejším?

YASMINA: Ne, to ne, jenom mě zajímá ten fenomén paměti. Já si taky ...

VĚRA: /ty si myslíš, že mám špatnou paměť? Že už jsem trochu mešuge, po sedmdesátce?

LISA: Ne, to si určitě nemyslí.

László přináší čokoládu.

LÁSZLÓ: Tak tady je ta čokoláda.

VĚRA: Díky, László. A co říkáte téhle cestě vy?

LÁSZLÓ: No, trochu pomalý, že jo, ten vlak. A ten Rýn, no tak Dunaj to není. Ale Německo je pěkný. Pořádek maj. Jenom těch Turků je tady nějak moc.

VĚRA: No, moje řeč. Už zase stojíme a nabíráme vodu. Ale ty požárníci, to jsou urostlý kluci, vidíte to, Liso?

LISA: Jo.

VĚRA: Pěkný kluci. Jenom si říkám, co asi dělali jejich dědečkové, když tady jezdili tenkrát ty jiný vlaky.

LÁSZLÓ: No jo, to člověk neví, že jo, co by dělal. To člověk neví.

László odchází.

VĚRA: Liso, viděla jste dneska Michala?

LISA: Já ne, ale dcera ...

YASMINA: *(otráveně)* Viděla jsem Michala ráno na nástupišti.

VĚRA: Mohla bys ten vlak projít a zkusit mi ho najít?

YASMINA: Nejsm váš policajt. A ... my jsme si netykaly, ne? Michal mi ráno říkal, že možná dál ani nepojede.

VĚRA: No to je teda vrchol. To je nelidský, nechat mě tady samotnou!

YASMINA: Že jste se prý pohádali. Ale možná si to jenom špatně pamatuju, ta paměť...

- LISA:** Tak to by snad stačilo, Yasmino.
- VĚRA:** Pohádali. Nesmysl. On si občas dost vymýšlí, Michal. Překrucuje. V rodině se občas musí říct něco ostřejšího. To je známka toho, že lidem na sobě záleží.
- YASMINA:** Jo, moji rodiče tohleto ostřejší taky dost dobře zvládají.
- VĚRA:** Podejte mi cukr (*dává si hodně cukru do čokolády*).
- LISA:** Možná byste měla opatrně s cukrem, jestli jste říkala, že trpíte na migrény ...
- VĚRA:** To nechte na mně. Možná byste měla spíš trochu vychovávat tady ... dceru.
- YASMINA:** (*krčí rameny a vstává*) Tady je ten váš portrét (*dává Věře portrét a odchází*).
- LISA:** Já se omlouvám, ona teď po tom rozvodu ...
- VĚRA:** To se jí fakt povedlo. Ten obrázek. A vy máte dneska pěkný vlasy...
- LISA:** Umyla jsem si je.
- VĚRA:** Co byste dělala, kdyby vám patnáct let někdo něco tajil?
- LISA:** No tak, s tím já mám ... Proč se ptáte?

Kapela začíná hrát jedna z následujících písní. A možná se přidává se zpěvem i Věra. Naštvaně spíš než smutně.

- VĚRA:** varianta 1) Mood Indigo/Černá káva
<https://www.youtube.com/watch?v=Yrp1o00112M> (česky)

Snad byl to stín
 co do kávy mi pad
 ten modrý stín
 jsem s kávou vypil snad
 a jen díky tomu stínu
 modrou náladu mám
 propadám splínu
 a zpívám si sám
 K čemu je mi černá káva

k čemu je mi modrý stín
 k čemu je má těžká hlava
 k čemu značky starejch vín
 K čemu je léto
 když v srdci mám chlad

a k čemu den
když chce se mi spát
Snad jen pro ten modravý stín
co do kávy mi pad
nebo <https://www.youtube.com/watch?v=jaq9Gx9GT5E> (anglicky)

nebo nějaká kombinace

"Mood Indigo"
You ain't been blue; no, no, no.
You ain't been blue,
Till you've had that mood indigo.
That feelin' goes stealin' down to my shoes
While I sit and sigh, "Go 'long blues".
Always get that mood indigo,
Since my baby said goodbye.
In the evenin' when lights are low,
I'm so lonesome I could cry.
'Cause there's nobody who cares about me,
I'm just a soul who's
Bluer than blue can be.
When I get that mood indigo,
I could lay me down and die.

varianta 2) Pláče nebe nade mnou

<https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/zemankova-inka/place-nebe-940027>

#

Kapky kolem nás tančí,
a déšť padá pomalu na zem.
Mé srdce poznalo to rázem,
že pláče nebe nade mnou.
Déšť pro celý svět značí,
že jen se mraky v kapky změň.
Však já vím, že to pravda není,
to pláče nebe nade mnou.

#

Jistě je to tím,
že já o nebe nestojím,
já nechci jít do nebe,
když tebe líbat smím.

#

Kapky vody tančí tmou,
však já vím,
že to kapky nejsou,
to jen se slzy z nebe snesou,

to pláče nebe nade mnou.
Ne, to nejsou kapky deště,
to pláče nebe nade mnou.

VĚRA A DAVID SAMI V KUPÉ

Vlak ujíždí směrem k holandské hranici. V kupé číslo 7 je sám David a čte si noviny The Guardian. Vchází Věra, David gentlemany vstává.

- DAVID:** Dobré ráno. Proti směru?
- VĚRA:** Pořád proti.
- DAVID:** Takové krásné počasí. Ani zima, ani horko, ideální na cestu.
- VĚRA:** Ani nezaprší. Čím jsme si to zasloužili?
- DAVID:** Nechci být příliš ... osobní, ale vypadáte dneska tak nějak ... unaveně.
- VĚRA:** Špatně jsem spala.
- DAVID:** Asi po tom večeru v synagoze? Tak hezky jste zpívala.
- VĚRA:** Trochu jsme se chytli se synem.
- DAVID:** *(nedoslýchá)* Úplně jsem vám nerozuměl, můžete ...
- VĚRA:** Se synem jsem se pohádala.
- DAVID:** To je mi líto.
- VĚRA:** Jaké bylo Ráno s BBC? Natočili jste to?
- DAVID:** Natočili, ale chyběla jste nám tam. Myslím, že se hezky doplňujeme.
- VĚRA:** Jo, to jo. Já říkám to, co nechtějí slyšet. A pak mě vystříhnou. Vy říkáte to, co slyšet chtějí.
- DAVID:** Víte Věro, já jsem se narodil jako Sonntagskind. Nedělnítko. Syn. Dítě za odměnu. Má štěstí. Usmívá se. Maminka, sestra, babička, všichni mě za to tak ... milovali.
- VĚRA:** No to muselo bejt hezký.
- DAVID:** Pak Němci obsadili Sudety. Spolužáci se mnou přestali mluvit. Ve škole mě posadili do poslední lavice a otočili ke zdi. Otec ze den na den zmizel. A já jsem musel být veselý. Než jsem odjel do Anglie, vzala mě maminka na řízek s okurkou, to bylo moje oblíbené. Říkala mi: nefňukej a všem pořád děkuj!

LÁSZLÓ (Z AMPLIÓNU): Dobrý den. Oznámení, na které všichni čekáte - k obědu bude

dnes telecí paprikáš na smetaně s noky. Specialita hodná Wintonova vlaku, to vám garantuju.

- VĚRA:** No jo řízek. Ale vepřový tady radši neservírujou.
- DAVID:** *(pauza)* Ale já mluvím jenom o sobě. O čem jste se pohádali, se synem, jestli tedy ...
- VĚRA:** Víte, co mně včera v noci řekl? Že mám vnučku. Patnáct let mi to neřekl.
- DAVID:** To je mi líto. To musí být ... A jak se jmenuje?
- VĚRA:** Věruška! Já jsem se vždycky spoléhala na jeho IQ. Že mu to všechno logicky dojde. Co jsem pro něj udělala já a co jeho otec. Že se to nedá srovnávat.
- DAVID:** To se asi ...
- VĚRA:** Já teď očekávám jeho omluvu, racionální vysvětlení. Mám ráda jasné vztahy s lidmi vůbec a s členy rodiny na prvním místě. Na to snad mám právo, po tom všem, nemyslíte?
- DAVID:** Určitě ...
- VĚRA:** Já ... já bojuju. Dokud nepadnu. Celý život. Co si nevybojuju, to nemám. Nedělám to pro sebe. Když jsem nutila Michala učit se anglicky, dělala jsem to pro něj. Aby pak měl lepší život. Chápete?
- DAVID:** Samozřejmě ...
- VĚRA:** Jenže on to nechápe. Říká nesmysly. Utíká ode mě. Stejně jako jeho otec.
- DAVID:** A váš pan manžel ...
- VĚRA:** Vdávala jsem se, abych utekla od otce. A taky jsem si myslela, že najdu novou rodinu. Jenže pro tchyni jsem už na první pohled byla moc - moc vysoká, moc z Prahy, moc chytrá ... Pro jejího Milánka. Kdyby uměla německy, řekla by že jsem byla "zu viel".
- DAVID:** Milan?
- VĚRA:** K nedělnímu obědu byl dycky králík. To je jediné jídlo, které nejím. Na smetaně. A potom každou neděli. Protože Milan musel pravidelně jezdit za matkou. Nebo za králíky. Kdo ví.
- DAVID:** Kdo ví, dneska už ...
- VĚRA:** Pak se po ... problémech narodil Michal. Tchyně umřela a manžel emigroval do Německa, pár let poté dostal infarkt. Pro Michala je ale

tatínek hrdina. Který utekl.

DAVID: Tak někdy ...

VĚRA: Když chci teď být v televizi, tak to taky dělám pro něj. Aby po mě něco zbylo. Pro syna. Teď pro vnučku ...

DAVID: Já myslím, že vás má Michal opravdu rád.

VĚRA: Ježišmarja, vy a ta vaše pozitivita. Odkud to máte? Strčte si to ... za kloubouk.

DAVID: Jenom vy to nevidíte, že vás má syn rád.

VĚRA: Tak dost! Já to nevidím? To je neuvěřitelné! A co všechno nevidíte vy? Vzpomínky potlačujete, s dcerou nemluvíte, vnučka je zdivočelá. A vy si dovolujete mi říkat, že nerozumím svému vlastnímu dítěti? Svoji krvi? Nejdřív si uklid'te před svým prahem a pak mi můžete kázat o harmonické rodině do alelujá ... Trám si vyndejte z oka nebo jak to je.

DAVID: *(se na ni dívá s obdivem)*

Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ?

VĚRA: No, tak jsem to myslela.

DAVID: Paní Věro, naučíte mě to?

VĚRA: Co?

DAVID: Rozčílit se. Pohádat se. Někomu vynadat.

VĚRA: Ale ...

DAVID: Já vím, je mi přes 80, ale možná ještě není pozdě. Chtěl bych to umět. Co myslíte?

VĚRA: *(pauza)* Vy si ze mě děláte legraci?

DAVID: Ne, to ne. Naučte mě to. Prosím.

Do kupé třetí třídy dost rychle a nevybíravě vstupuje novinář Pravda s kameramanem, který rovnou natáčí Věru s Davidem.

DAVID: Vypněte to. Prosím.

PRAVDA: Pardon! Paní Stehlíková, jak to vidíte? S tou hymnou?

DAVID: Teď se to opravdu nehodí ...

VĚRA: Ale to je v pořádku, dejte mi chvilku.

Věra si upravuje rtěnku a vlasy. David se nedůvěřivě dívá na Pravdu a na kameramana. Kameraman si šteluje kameru a možná světlo a mikrofon. Pak vytahuje z brašny cedulky s čísly, jaké měly děti tenkrát a upevňuje je na krk, nejdříve Věře, pak Davidovi.

DAVID: Možná ty cedulky nejsou potřeba, ne?

VĚRA: Jsme snad nějaké kusy zavazadel?

PRAVDA: Ale tenkrát jste přesně takové měli, konzultovali jsme to/

DAVID: *(překvapivě ostře)* /Jenže tenkrát bylo tenkrát. A dneska je dneska.

David si sundává svoji cedulku a bere ji Věře, Pravda s povzdechem souhlasí.

PRAVDA: Můžeme tu hymnu teda?

Věra zkouší zpívat hymnu. Moc jí to nejde, přeskakuje jí hlas.

VĚRA: Kde domov můj ... Pardon, já to vezmu ještě jednou. Já nevím, proč ...Kde domov můj, kde domov můj, voda šumí po skalínách, hory ... Je to tak?

PRAVDA: Ne, nejdřív voda hučí po lučinách, pak teprve bory ...

LÁSZLÓ (Z AMPLIÓNU): Vážení a teď už i mému srdci tak milí pasažéři Wintonova vlaku. Poslední příležitost dát si makové koláčky a také tvarohové a povídkové v našem jídelním voze.

PRAVDA: A vy, pane Goodmane ... Vy byste s tím nepomohl?

DAVID: Já? Já neumím zpívat tak jako paní Věra ... Třeba to natočíte někdy jindy?

PRAVDA: No, jindy. Kdybyste viděl naše deadliny ... Tak nechcete to třeba zkusit dohromady?

Věra začíná zpívat česky a lépe než předtím, David se připojuje s německou verzí o něco později. Zpočátku jim to trochu neladí, ale ve druhé sloce je to překvapivě krásné, harmonické a dvojjazyčné.

VĚRA: Kde domov můj, kde domov můj,
voda hučí po lučinách,
bory šumí po skalínách,
v sadě skví se jara květ,
zemský ráj to na pohled!
A to je ta krásná země,
země česká domov můj,
země česká domov můj!

DAVID: Wo ist mein Heim? Mein Vaterland?

Wo durch Wiesen Bäche brausen
Wo auf Felsen Wälder sausen
Wo ein Eden uns entzückt
Wenn der Lenz die Fluren schmückt:
Dieses Land, so schön vor allen
Böhmen ist mein Heimatland
Böhmen ist mein Heimatland.

Věra s Davidem se obejmou a je jim jedno, že je natáčejí kamery. Věra je úplně ohromena tím, jak David zpívá a jak jim to spolu ladí.

PRAVDA: Díky, to bylo dobrý ... A to jste se učili ... ve škole? Německy?

DAVID: Ja, ja. Grundschule Varnsdorf, tenkrát ještě s dvojitým W. Varnsdorf. Školní rok 1934/1935. To byly ještě dobrý léta. Masaryk na fotce na stěně. Pan učitel Stieglitz ...

PRAVDA: No, to je zajímavý. My musíme jít, ale někdy třeba můžeme natočit jako vnímáte, jako rodilý Němec? Chápete? Sudety a tak? No nic, ale díky za tu hymnu, to tam dáme!

Pravda s kameramanem odchází.

VĚRA: Zpíváte krásně!

DAVID: Zpívám v kostele, od dětství. Tedy od příjezdu do Anglie.

VĚRA: Já ji nemám ráda. Hymnu.

DAVID: Kvůli těm slovům? Plete se to, že jo?

VĚRA: Ne. Ve čtyřicátém jsme se vraceli do Prahy malým letadlem a nad hranicemi všichni zpívali hymnu. Plakali, těšili se domů, do Československa. Jenže já jsem češtinu zapoměla, nerozuměla jsem vlastnímu otci ... Byl doktor, ale neuměl si uvařit ani vajíčka. Ve čtrnácti jsem se musela o všechno starat. Rudolf byl mrtvý, maminka byla mrtvá. Jediné, co mi po ní zbylo, je tenhle prsten. Nechala ho u známých.

DAVID: Hmm.

VĚRA: Takže vy jste německy nezapomněl?

DAVID: Goodmanovi mně zakázali mluvit německy hned první den po příjezdu. Byl to jazyk nepřítel. Ale včera, když na mě ten rabín začal mluvit ...

VĚRA: Udělal jste dobře, že jste po válce zůstal v Anglii.

DAVID: Já jsem se neměl ke komu vracet. Podívejte, Věro, už jsme v Holandsku ... Tenkrát jsme přešli hranici a dostali jsme horkou

čokoládu. A buchtu. Jste první, komu to ... Jste první, s kým si to pamatuju.

VĚRA: To si nepamatuju zase já.

DAVID: A z příjezdu do Manchesteru si vzpomínám na tyčinky Mars. Ty jsem úplně miloval. Dostával jsem jednu každou neděli. Aspoň na začátku války.

VĚRA: Ty mi taky chutnaly.

DAVID: Ten karamel! *(Pauza)* Poslal jsem pak jednu sestře domů do Varnsdorfu.

VĚRA: A dostala ji?

DAVID: Nevím. *(vytahuje ze svého batůžku obálku, z ní dopis)*. Od války jsem ty dopisy nečetl. Možná můžete vy? *(Podává ho Věře)*

ŠACHY

Vagón třetí třídy, který se aspoň trochu podobá těm, kterými tenkrát „děti“ jeli. Dřevěné nepohodlné lavice tvoří neuzavřená kupé. V jednom z nich sedí Michal s Davidem. Na malém stolečku mezi nimi balancuje šachovnice, oba na ni stavějí šachové figurky.

MICHAL: Že jsme to tady neobjevili dřív. Taková zašívárna.

DAVID: Nepohodlný. A bez lidí. Krása!

Michal dává Davidovi vybrat v zavřených pěstech s šachovou figurkou, jestli bude hrát s bílými nebo černými.

DAVID: Černé. Začínáte vy.

David a Michal se soustředí na zahájení partie - v rychlém sledu táhnou. Po pár úvodních tazích začnou mluvit.

MICHAL: Grunefeldova indická obrana?

DAVID: Jo. Oblíbená Gariho Kasparova. Hrajete hodně?

MICHAL: Teď už ne. Jako dítě jsem ale hrál docela slušně. Matka ze mě chtěla mít velmistra. A vy?

DAVID: Rodiče, teda Goodmanovi, mě spíš tlačili do fotbalu. Takže jsem si hrál šachy sám. Tajně pod peřinou. Někdy obě strany. Dneska si občas zahraju na počítači.

David bere Michalovi koně.

MICHAL: A sakra, toho koně jsem si nevšiml.

DAVID: Jsem rád, že jste tady na té cestě s námi.

MICHAL: Jak to myslíte?

DAVID: No vás ... a vaši matku.

MICHAL: Aha.

DAVID: Víím, že to s ní nemáte jednoduché.

Vagónem prochází Pravdův kameraman a natáčí si Davida a pak i Davida s Michalem a šachovnicí. David s Michalem se tváří nepřívětivě.

MICHAL: No.

DAVID: Ona vás má myslím, hodně ráda. Jenom to nevidíte.

MICHAL: To je jako s tím koněm. Občas to prostě přehlídnu, všechnu tu její lásku.

DAVID: Já to myslím vážně.

MICHAL: Já to taky myslím vážně. Víte, proč jsem před chvílí takzvaně přehlídnul toho svýho koně? Jednou, ještě s otcem, jsme byli v Krkonoších a ona s námi večer prohrála v kanastě. A další den bylo peklo. Peklo. Takže ji od svých deseti let nechávám vyhrát. Přijde vám to normální?

DAVID: Mě nemusíte nechat vyhrát. A taky vám už není deset.

MICHAL: Tak hrajeme?

Chvilku se soustředí na hru.

DAVID: Já úplně nevím, co se včera stalo, ale paní Věra by asi chtěla, abyste to nějak ...

MICHAL: *(zastaví se)* Ona vás na mě poslala? Víte, že s vámi manipuluje?

DAVID: Neposlala. A o dalšího pěšce jste přišel.

MICHAL: Sakra! Ale chápete, že je nebezpečná? Že každého okolo zničí? Na chvilku si pomyslíte, že ustupuje, ale ona to vycítí a v tu chvíli ...

DAVID: A další pěšec. Michale, už dlouho jsem nepotkal někoho takového, jako je vaše matka. Nemusíte tomu rozumět. Jsou tam i věci z minulosti, které ... Chtěl jsem se vás vlastně hlavně zeptat ... úplně nevím, jak to naformulovat ... myslíte, že vaše matka ... někoho má? Nemyslím vás ...

MICHAL: No, v tomhle smyslu ... asi ne ...

DAVID: Pardon, neslyším vás ...

MICHAL: Ne. Nemá. Ale teď vám беру věž.

DAVID: A myslíte ... jak by se to dalo říct ... že by někoho chtěla?

Michal neví, co by řekl a tak se chvílku soustředí na hru.

MICHAL: Teď jste mě ... dostal pod tlak. Z toho se budu těžko ...

DAVID: No tak bez věže ...

Pokračují ve hře.

MICHAL: Královnu jsem vám teď obklíčil ...

DAVID: Královnu si zachráním ... A tady je to šach ...

MICHAL: Aha, to jsem přehlídl ...

DAVID: A mat!

David třese rukou Michalovi, trochu déle, než je potřeba.

MICHAL: Obětoval jste tu věž a pak ... To jste mě dost zaskočil. Dobrý.

DAVID: Takže?

MICHAL: Já fakt nevím.

DAVID: Vnučka říkala, že jste ráno ani nechtěl jet.

MICHAL: Jo, říkal jsem si, že by bylo lepší vrátit se do Prahy.

DAVID: Ale?

MICHAL: Víte, já na nějaký znamení a tak moc nevěřím. Šťastný čísla nebo ...

DAVID: ... astrologie.

MICHAL: Jo. Jenže na každém kroku bylo něco. Z ampliónu hráli "Dívka k rytmu zrozená". Ve Spiegelu psali o odpouštění rodičům. V McDonaldu mi snídani servírovala dvojnice Lisy. A tak dále. Tak jsem se vrátil nazpátek do vlaku.

DAVID: Jsem rád, že jste tady.

MICHAL: Tak odvěta? Máte bílé.

LISA S MICHALEM NA LODI - **MOŽNÁ VYNECHAT**

Superferry Stena Britannica, dvanáctipatrová loď postavená ve Warnemünde. Kapacita 1200 pasažérů. Horní paluba, zábradlí, Severní moře před námi, ploché Holandsko za námi. Vlny. Podvečer. O zábradlí se opírají Michal a Lisa. Michal má stále náplast na čele.

MICHAL: Panelák jako loď. To je divný.

LISA: Dokážeš si představit, jak jim tenkrát bylo? Takový malý děti. Poprvé na lodi. Bez rodičů. S řízkem z domova.

MICHAL: Mámě se po cestě zkazilo kuře. Napsala jim to, ale ty její dopisy se ztratily. Je to v prvním dopise od rodičů pro ni: jsi chytrá holčička, že jsi nejedla to kuře.

LISA: Chytrá, hezká holčička.

MICHAL: Taky si barví vlasy ... /každou neděli večer.

LISA: /každou neděli večer (*řeknou to najednou*).

MICHAL: Vidím, že jste si povídaly.

Lod' nadskočí na vlnách, až se musí oba přidržet zábradlí.

MICHAL: Myslel jsem, že tyhle velké lodi jsou stabilnější.

LISA: Hodně jsme s tátou plachtili, když jsem byla malá. Ve Skegness. Nejlepší byl velké vítr. Vůbec jsem se nebála.

MICHAL: A teď se bojíš?

LISA: Jo, ale spíš o lidi se bojím. Třeba o tatínka. Jestli tohle všechno na něj není moc ... Ale třeba má Yasmina pravdu - je to jeho život, jeho příběh ...

MICHAL: Já se bojím, že budu na smrtelný posteli litovat, že jsem některý věci neudělal ...

LISA: A co třeba?

Lod' nadskočí na vlnách. Michal uklouzne a padá trochu na Lisu a trochu na zábradlí. Praští se do hlavy. Lisa mu pomáhá zpátky na nohy.

MICHAL: Zlatej vlak! Díky. Praštil jsem se ...

LISA: Ukaž! Přinesu ti arniku.

MICHAL: Minule mi to fakt pomohlo, přísahám!

LISA: *(odchází)* Nepřisahej.

MICHAL: Počkej!

LISA: *(na odchodu)* Víš, co jsem zjistila? Že naši rodiče se k sobě neuvěřitelně hodí. Astrologicky. Úplně mimo všechny možný pravděpodobnosti *(a úplně na odchodu, takže to Michal asi neslyší)* A my dva taky.

MICHAL: Máš náplast?

VĚRA A MICHAL V KAJUTĚ

Kajuta luxusního typu na lodi Stena Britannica. Velká postel, stoleček, lampička, skříň, vstup do koupelničky, dokonce i lodní okénko. Vchází do ní Věra s kabelkou a Michal s Věřiným kufrem. Během konverzace si Věra vybaluje věci. Michal má na čele náplast.

VĚRA: Kde jsi byl v noci? A celý den dneska? Ty ses mi vyhýbal? Můžeš mi to vysvětlit?

MICHAL: Vysvětlit asi ne. Chodil jsem po Kolíně, přemýšlel jsem. Nad ránem. Nad Rýnem.

VĚRA: A cos vymyslel?

MICHAL: Nic moc. A jak ses měla ty?

VĚRA: Tys mě tady nechal úplně samotnou. Co kdyby se mi něco stalo? A co to máš na čele?

MICHAL: Upadnul jsem. Lisa mi dala náplast. A arniku. End of story.

VĚRA: Takže ty teď mluvíš anglicky?

MICHAL: Natočili jste to BBC s panem Goodmanem?

VĚRA: Jo, natočili. Ale dokud mi nevysvětlíš/

MICHAL: /pěkný to tady máš.

VĚRA: Ty máš tentokrát svojí kajutu doufám. Sám.

MICHAL: No jo, ale v podpalubí. Bez okýnka.

VĚRA: Michale, tak snad můžeme přeskočit tenhle ten „small talk“ : kdy mě seznámíš s mojí vnučkou?

MICHAL: Nevím.

VĚRA: Já si jí můžu taky někde vyhledat.

MICHAL: To můžeš.

VĚRA: Co jsi jí řekl, o babičce? A dědečkovi?

MICHAL: Že umřeli. To se někdy stává.

Lod' se zakolébá, Věra škokbrtne a málem upadne. Michal ji chytí a oba najednou sedí na posteli.

VĚRA: Pamatuju si to jako dítě - dívala jsem se, jak tolik lidí nastupuje na tu loď a říkala jsem si, že se musí potopit.

MICHAL: To jsem si říkal dneska zrovna taky.

VĚRA: *(Pauza)* David chce, abych za ním přijela do Anglie.

MICHAL: Aha. Tak to je hezký.

VĚRA: Chce si mě vzít.

MICHAL: Tak teda asi ... gratuluju?

VĚRA: Jseš rád?

MICHAL: *(pauza)* Mami, David si myslí, že jel místo strejdy Rudolfa?

VĚRA: Nevím. Asi si to myslí.

MICHAL: A ty ho v tom necháváš?

VĚRA: No tak to už je asi jedno, ne?

MICHAL: Takže ho v tom necháváš. Mami, David je férovej chlap, to ...

VĚRA: No tak já malinko lžu Davidovi, stejně jako ty jsi mi patnáct let lhal o Věrušce. Chápeš, že to se vůbec nedá srovnávat.

MICHAL: Víš, co mi doporučila ta moje terapeutka? Abych si představoval ocelovou stěnu mezi mnou a tebou. Abys mě tolik nezraňovala. Někdy to funguje, občas jenom cvrnk, nic *(naznačí odraz o imaginární stěnu)*. Ale někdy jsi silnější než ta ocel. Pronikavější.

Ozývá se gong, který svolává cestující na večeři.

VĚRA: Tomu nerozumím, ale beru to jako kompliment. Už musíme jít na večeři. Co si mám vzít na sebe? *(hledá v kufru)*

MICHAL: Ty prostě slyšíš jenom to, co chceš. To je teda výborný!

VĚRA: Já slyším dobře. David má problémy se sluchem. Michale, nevím, jestli tomu rozumíš, ale já mám poprvé v životě pocit, že mě někdo má rád takovou, jaká jsem. I s umělejma zubama, i s chlupama na bradě ... vidíš, musím si je vytrhat (*vytahuje zrcátko a vytrhává si chlupy na bradě*).

MICHAL: (*na odchodu*) Tak fajn, že i s chlupama.

Den čtvrtý

DEN ČTVRTÝ - 4. ZÁŘÍ 2009

4. den: Harwich International (9.10 soukromý charterový vlak), London Liverpool Street
(10.42)

ČEKÁRNA V HARWICHU

V bufetu na malém nádraží v pobřežním městečku Harwich po osmé ráno. Z bufetu vedou dveře přímo na nástupiště, kde už je připravena zelená parní lokomotiva Tornádo a historické vagóny. Po straně bufetu je pult, kam se chodí pro čaj a kávu. U stolku sedí sama Yasmina a hledá něco na počítači.

Přicházejí Věra s Davidem, drží se za ruce a přisedají si. Věra je opět zcela upravená, brož na klopě, sponka ve vlasech.

VĚRA: Dobré ráno přeji. Doufám, že jste se všichni vyspali do růžova.

YASMINA: No tak novináři určitě. Jste v titulcích. Asi vás nachytali paparazzzi. Nebo jste to leakli vy? Třeba “Dva vdovci našli lásku ve Wintonově vlaku” nebo “Osudová přitažlivost po 70ti letech”?

DAVID: Cože? Ostudová?

VĚRA: Ne, osudová. Přitažlivost. (*k Yasmině*) Dědeček nemůže najít naslouchadlo.

YASMINA: (*naklání se ke správnému uchu*) Chceš ho pomoci najít, dědo?

Přichází Lisa s Michalem.

DAVID: Až pak. Máme čas na pořádný anglický čaj?

MICHAL: Jasně, jedeme až za hodinu, já tam dojdu.

LISA: Půjdu s tebou.

Michal a Lisa společně odcházejí k pultu.

VĚRA: *(bere si Yasminin počítač a ukazuje ho Davidovi)* Tady vypadáme dobře, podívej!

DAVID: Nerozumím.

VĚRA: Že nám to spolu sluší.

YASMINA: Mají tam i video, jak jste včera zpívala. „Smile, when your heart is aching ... „

VĚRA: Ale tady vypadám nějaká zarudlá ... Půjdu se přepudrovat *(odchází)*.

Michal s Lisou se vrací s čaji a mlékem na tácu zpátky ke stolu.

MICHAL: Ty z toho asi nemáš radost?

LISA: Musejí se držet za ruce? Na veřejnosti? Můj otec je Brit.

MICHAL: No tak Brit z Varnsdorfu, že jo?

LISA: Britštější než Britové.

Michal s Lisou se blíží s tácy ke stolku, když z dveří vedoucích na nástupiště přichází novinář Pravda, jeho kameraman, Lázsló, a část kapely. Pravda nese dort se zapálenými svíčkami, jeho kameraman to natáčí. Všichni začínají zpívat “Happy birthday to you, happy birthday to you”, ale zarazí se, protože nevidí Věru.

PRAVDA: Ale kde máme oslavenkyni? Paní Věra?

DAVID: Jenom se šla ... pudrovat ... ale ona mi neřekla, že dneska ...

PRAVDA: Organizátoři vlaku nám to prozradili, tak jsme si dovolili ...

DAVID: Michale, vaše paní matka má dneska narozeniny?

Michal staví tácu s čajem na stůl, aby získal čas.

MICHAL: Pane Pravdo, a vy to víte, protože ...

PRAVDA: Paní Stehlíková to napsala na přihlášku, sem do Wintonova vlaku, viděl jsem to dneska ráno ...

LISA: Ale vždyť jsi říkal, že je Vodnář?

MICHAL: Tak když to tam napsala ... *(k Lise)* Asi jsem to nějak spletl, já a astrologie ...

LISA: Ale říkal jsi mi ...

Přichází Věra, zpočátku překvapená, ale rychle se adaptující na situaci.

VĚRA: Ale to je od vás hezké, to jste nemuseli, já většinou narozeniny moc neslavím ...

Všichni znovu zpívají „Happy birthday to you, dear Vera“. Věra sfoukává svíčky a všechny zve na dort. László vytahuje lahev slivovice a panáky a všem nalévá.

DAVID: To jsi mi neřekla, Věruško!

VĚRA: Já jsem na to úplně zapoměla.

David se nakloní k Yasmině a něco jí šeptá.

DAVID: Věro, jestli nevádí, já se jenom půjdu na chvilku projít, s Yasminou.

David s Yasminou odcházejí. Věra rozdává dort i ostatním. Michal má v ruce lahev slivovice od László a podaří se mu vzít Věru stranou.

MICHAL: Mami, můžu s tebou na chvíli mluvit?

VĚRA: Samozřejmě.

MICHAL: Nemáš narozeniny.

VĚRA: No to snad oba víme, ne?

MICHAL: Takže?

VĚRA: Z toho se snad nestřílí, ne? Jeden dort navíc.

MICHAL: A ví to David?

VĚRA: Neví. Ale neříkej mu to, jo?

MICHAL: Mami, řekni mu to. A hned. Všechno mu řekni.

VĚRA: Řeknu mu to pozdějš. Až dojedeme do Londýna. Nebo zítra.

MICHAL: Ne. Buď mu to řekneš teď anebo mu to řeknu já.

VĚRA: To bys neudělal! Kam vlastně šli, s tou Yasminou?

MICHAL: Mami, já si nedělám legraci.

VĚRA: Já si taky nedělám legraci.

MICHAL: Jdu ho najít.

VĚRA: Asi jsem sem měla jet sama. Ty všechno jenom zkazíš. Party pooper.

Do čekárny přibíhá Yasmina a míří k Lise, která si povídá s novináři. V náruči má velkou papírovou krabici. Pravda dává pokyn kameramanovi, aby všechno natáčel.

YASMINA: Mami, mami!

LISA: Co se děje?

YASMINA: Dědeček ... rozpláče se

LISA: /Kde je dědeček?

VĚRA: /Kde je David?

YASMINA: V sanitce, jenže už ...

Kameraman se přibližuje, aby měl lepší záběr na Yasminu.

MICHAL: *(na kameramana)* Vypadněte. *(Když se kameraman nehýbe, Michal ho odstrčí pryč)*

YASMINA: *(Uvědomí si, že má v ruce krabici, obrátí se na Věru)* A to je pro vás.

Věra otvírá krabici a vytahuje z ní tyčinky Mars.

YASMINA: Je jich sedmsesátsedm. Museli jsme do tří obchodů. A v tom třetím jich neměli dost a děda se strašně rozčílil a křičel na ně a ...

LISA: Sedmsesátsedm.

Lisa s Yasminou a Věra s Michalem vycházejí ven k sanitce, za nimi všichni ostatní.

CESTA Z HARWICHE DO LONDÝNA BEZ DAVIDA

Dopoledne. Všichni jsou v jednom kupé jako na začátku, sedí na stejných místech, jen David chybí. Yasmina objímá Lisu, která pláče. Věra drží na klíně krabici s tyčinkami Mars.

VĚRA: A pořád je hezké počasí, že ano? A ten samet, červený, jako někde v divadle. Michale, nechceš nám říct něco o tom Tornádu? To je hezká lokomotiva, že jo?

MICHAL: Cože? Ted'?

VĚRA: Určitě by to zajímalo i ...

MICHAL: Je to kopie lokomotivy Peppercorn class A1 Pacific z roku 1948. Stavěla ji parta nadšenců, trvalo jim to dvacet let a minulý rok konečně začala jezdit.

VĚRA: Takže není stará?

MICHAL: Je i není.

VĚRA: Možná jsme měli radši zůstat v Harwichi. Nebo v Praze.

YASMINA: Dědeček si výslovně přál, abychom dojeli do Londýna, tímhle vlakem. My všichni.

VĚRA: Všichni.

YASMINA: Vy jste dneska neměla narozeniny, že ne?

VĚRA: Ne. Neměla.

YASMINA: A proč jsme tedy kupovali s dědou ty tyčinky?

VĚRA: Nevím. Tvůj dědeček poslal za války jednu své sestře.

YASMINA: A dostala ji?

VĚRA: Nevím.

YASMINA: A děda to věděl?

VĚRA: Nevěděl.

YASMINA: Aha.

VĚRA: A taky David nevěděl, že on nejel místo Rudolfa.

LISA: On si ale myslel, že ...

VĚRA: Já vím, že si to myslel.

LISA: Ale proč jste mu to neřekla? Pro něj by to byloosvobozující.

VĚRA: Bála jsem se.

YASMINA: Ale jak to můžete vědět? Po těch letech?

VĚRA: Místo Rudolfa jsem jela já.

YASMINA: Ale proč?

VĚRA: Možná jsem moc a moc chtěla jet a rodiče jsem k tomu přemluvila. To si myslí tady Michal.

MICHAL: To říkal děda Julius.

VĚRA: Anebo jsem možná jela já, protože rodiče nebyli schopní se rozloučit. S Rudolfem. S Rudánkem. Protože ho měli radši než mě.

MICHAL: To je zase ...

VĚRA: Michale, já vím, že už mi nevěříš vůbec nic. Je mi to líto.

MICHAL: Mě taky.

Přichází László s vozíkem s čajem a kávou.

VĚRA: Pro mě čaj s mlékem. A pro syna bez bez mléka. Prosím.

László odchází.

YASMINA: Můžu si dát jednu tu tyčinku? Mám strašnej hlad.

Věra podává Yasmině tyčinku a nabízí i ostatním.

LIVERPOOL STREET STATION

Probíhá slavnostní přivítání Wintonova vlaku na Liverpool Street Station v Londýně. Čeká tam Nicholas Winton, český velvyslanec ve Velké Británii, ministři, bývalí ministři a rádci všeho druhu. Novináři, kamery, mikrofony, davy, kapela. Proslovy jsou promítány na velké plátno. Na okraji oslav stojí Lisa, Yasmina, Michal a Věra.

MICHAL: Tady je moje číslo, kdybyste někdy byly v Praze.

LISA: Nebo kdybychom jely konečně do Varnsdorfu.

YASMINA: To není happy end. Je to moje vina, měla jsem ...

LISA/MICHAL: Není to tvoje vina.

MICHAL: Mami, ptali se mě, jestli se chceš jít potkat s panem Wintonem?

VĚRA: Ne, nikam nepůjdu.

MICHAL: Máš tam rezervované místo. V první řadě.

VĚRA: No právě.

MICHAL: A ten Pravda by s tebou chtěl něco natočit. A BBC taky.

VĚRA: Už nic točit nechci.

MICHAL: A kapela by chtěla, abys s nimi něco zazpívala. Prý jste něco společně zkoušeli na té lodi, pro ...

VĚRA: Ne, teď už ne.

Na plátně v té chvíli začnou promítat rozhovor Věry a Davida s BBC natočený o den dříve. Věra s Davidem stojí vedle sebe na lodi v Hoek van Holland, za nimi moře. Interview vede Howard a právě mluví David.

DAVID : Teprve včera jsem se dozvěděl, jsem si uvědomil, že moji matku a sestru zastřelili při příjezdu jejich transportu z Terezína do Rigy. Leží v hromadném hrobě v lese nedaleko nádraží.

Těším se, i když to možná nedává smysl, těším se, že pojedu do Rigy, s dcerou i vnučkou, pokud budou chtít, možná i s ... (*dívá se na Věru*). Těším se, že po 70ti letech uvidím Varnsdorf.

A to všechno díky Wintonově vlaku. Chtěl bych poděkovat novinářům, kteří mě na této cestě nutili k rozhovorům. Chtěl bych poděkovat své dceři a vnučce. Ale nejvíc bych chtěl poděkovat paní Věře, která mi ukázala, proč je důležité o věcech mluvit. A bojovat za ně. A zpívat. Je to ta nejstatečnější žena, kterou jsem kdy poznal.

Zatímco publikum tleská Davidovi ze záznamu, Věra přichází ke kapele, chvíli se s nimi domlouvá.

Věra vystupuje na pódium a začíná zpívat a kapela píseň. Kapela se připojí později anebo se kapela nepřipojí vůbec.

Varianta 1) <https://www.youtube.com/watch?v=S-cbOI96RFM>

At last my love has come along
My lonely days are over and life is like a song, oh yeah
At last the skies above are blue
My heart was wrapped up clover the night I looked at you.
I found a dream that I could speak to
A dream that I can call my own
I found a thrill to press my cheek to
A thrill I've never known, oh yeah
You smiled, you smiled oh and then the spell was cast
And here we are in Heaven
For you are mine at last.

Varianta 2) We are going (gospel)

<https://www.dropbox.com/s/tqtd7a6onva371r/We%20are%20going.wa?v?dl=0>

We are going, heaven knows where we are going,
We'll know we're there.

We will get there, heaven knows how we will get there,

We know we will.

It will be hard we know
And the road will be bloody and rough,

But we'll get there, heaven knows how we will get there,
We know we will.

Varianta 3) <https://www.youtube.com/watch?v=mKY3zxlo6FY>

Tvůj krok zní
jak deště šumění
tichounce tvůj krok zní
jak vánek letních dní
jako tón jež se vrací
a slzy stírá
jak tep lidských srdcí
jenž neumírá atd.

Varianta 4) <https://www.youtube.com/watch?v=TFdhIcldb0w>

Smile though your heart is aching
Smile even though it's breaking
When there are clouds in the sky
You'll get by
If you smile through your fear and sorrow etc.

Všichni tleskají a vstávají ze židlí. Věra se neuklání. Michal ji vede pryč z pódia.

MICHAL: Doprovodím tě do hotelu.

VĚRA: *(sundává si prsten a dává ho Michalovi)* Ráda bych ti ho dala. Pro Věrušku.

MICHAL: Já ...

VĚRA: Neztrať to, jsou to diamanty.

Michal si nasadí prsten na svůj pochroumaný prsteníček a Věře upraví šáteček. Obejme ji kolem ramen a společně odcházejí.